

Một nhà văn nổi tiếng hiện nay của Nga khẳng định chính nhạc rock mới là lý do gây nên sự sụp đổ của Liên Xô.

Hôm nay tôi đọc được trên tờ International Herald Tribunes, trên báo quốc tế của tờ New York Times, một bài trong đó một nhà văn nổi tiếng hiện nay của Nga khẳng định chính nhạc rock mới là lý do gây nên sự sụp đổ của Liên Xô.

Nghe ra thì có vẻ như ông ta ngây bi. Nhưng Vladimir Sorokin là một con người có tài thuyết phục. Xin phép trích hết mấy ngoặc để nói với Sorokin biết tên tuổi ông còn ít được biết đến ở nước ngoài quốc. Ông được coi là văn sĩ nổi tiếng và được cả chú ý nhất trong số các nhà văn hiện đại của Nga. Trong nhiều năm thời còn Liên Xô, văn ông bị cấm và chỉ được lén lút xuất bản ngầm. Một phần có lẽ văn ông được cả chú ý vì những điều mà ông viết hợp với tâm trạng của người Nga.

Một cuốn tiểu thuyết gần đây của ông chính là, A Day in the Life of an Oprichnik, tức là một người Nga quái đản vào năm 2028, với một Sa Hoàng đi đến Kremlin, những tiếng Nga đã lại nhiều như tiếng Hán, và để báo về cho quốc gia chính là các nước láng giềng, một “Văn lý

trở ng thành Nga” đã đở cở ng lên.

Âm nhạc, Sorokin gíi thích, là nghệ thuật toàn hợo nhệt, bởi nhệ Pasternak nói nó có khệ năng “ám nhệ cao nhệt”. Và bởi vậ, hợu quệ cợa cú shock âm nhạc rệt khó tiên đoán. Nó có thệ thay đởi con ngợi i toàn đởn, tậ ý thích, cợm tình, luân lý, ngôn ngữ, quệ n áo và đởn cợ chính trợ nợa.

Sorokin kợ là cũng nhệ tậ cợ ngợi i dân Liên Xô, âm nhạc đởi vớ ông khệ i đởu rệt bình thợ ng. Âm nhạc thệ i thệ ợu cợa ông là âm nhạc cợ đởn cợa Schumann, cợa Bach và cợa Beethoven. Âm nhạc nhệ vậ y êm đợm, nhệ tiợ ng nhệ c piano, êm ợ, ợ ợi biợ ng nhệ ngày hè, nhệ ng không tợo chợn đợ ng.

Chợn đợ ng đởn vớ ông vào mợt buợi chiợu thắg 9 năm 1972, trong apartment cợa ngợi i bợn hợc tên là Vitya. Hề năm đợ, Vitya đã đở cợ tham đợ giợi i vô đợ ch ping pong sinh việ thợ giợi và đã mang vợ tợ thành phợ Stockholm xa vớ ba đợ hát: Led Zeppelin's II, Deep Purple's Machine Head và Uriah Heep's Look at Yourself. Năm đợ ông 18 tuợi và ông nói là không hoàn toàn “thợt hợc” đởi vớ i nhệ c pop. Nhệ ng “Beatli”, “Rollingi” và Monkees vợn thợ ng vợ ng ra tợ nhệ ng tape recorders cợa các bợn, mợ ra nhệ ng âm thanh xa ợ, mợi mợ và nhệ ng không gian kợ ợ. Nhệ ng tậ cợ nhệ ng cái đợ mợi chợ là nhệ c đợo, là mợt sợ chuợn bợ, chợ mợt cái gợ đợ làm cho máu chợ y nhanh hợn trong cợ thợ hợ. Và vớ cợ đợ đã xợ y ra khi Vitya bợ Zeppelin vào máy và “Whole Lotta Love” bùng lên trong tiợ ng thét kêu gợi.

Ông bợo nhệ ng nút chai chợn ợ tại cợa ông do âm nhạc êm đởu cợa Liên Xô đã bợ vắg ra. Và nặ bợ cợa anh chàng thanh niệ Sorokin đã bợ mợt sợ thay đởi sinh hợa không bao giợ có thợ ợt ngợ cợ đợ đợc. Nó là mợt bài hợc không thợ quên đợ cợ cợa tợ do. Và có ợ đợ cũng là ngày mà ông đã tợ nhiên trợ thành mợt kợ bợt phợc, mợt ngợi i chợ ng đợi, mợt dissident.

Ông nhệ ợi mợt ca sĩ trong mợt ban nhệ c rock thợi đợ đã kợ vớ ông là khi ợn đởu tiên nghe The Beatles thì ông ta đã cợm thợ y nhệ nhệ ng cái gợi đã rệt khợi ợ tại ông ta. Trợợ cợ đợ, mợt nhà văn Nga đã có mợt cợm giắc tợợ ng tợ khi ợn đởu tiên ông ta đợ cợ nghe nhệ c Jazz Mợ. Ông nói đởi vớ i thợ hợ cợa ông, nhệ ng chiợ cợi phợ ợ tại hợ đã bợ đánh bợt ra bợi nhệ c Hard rock. Và tợ đợ, ông và các bợn ông không còn nghe đợ cợ âm nhạc cợa Liên Xô nợa. Hợ bợt đởu mợi các ban nhệ c rock chui đợn trờn đợn cho các party cợa sinh việ. Hợ chợi nhệ ng bợn nợi tiợ ng. Và ông còn nhệ là mợy cô bợn gái không hài lòng, vì trong nhệ ng party này không ai chợu nhợ y cợ, hợ chợ ngợi và ợ ng nghe. Và bài hợc tợ do tợ p tợ cợ.

Và đó là lý do ông không đồng ý là sẽ kết thúc câu chuyện ở Liên Xô, mà ngược lại ta nay thường gặp thích đã sắp đặt vì cuộc kháng chiến đấu của thanh niên 1980, thực ra đã là vì nhu cầu rút chai bột lại thành thanh niên đã bùng nổ. Đó là câu chuyện của các thanh niên Liên Xô đã được khai sáng bởi nhạc rock. Jimi Hendrix, khi la hét với cây đàn Fender Stratocaster, đã không biết là có công hiệu giúp mọi người trong việc phá hủy tâm hồn Liên Xô so với Solzhenitsyn và “Quán đồ ngục tù”.

Và một phần của sự tàn phá như sóng thần của nhạc rock đến với chính Liên Xô cũng vì các ca sĩ này hát bằng tiếng Anh, ngôn ngữ của Tây phương, một ngôn ngữ mà chúng ta không phải là bản màn sát thì cũng là bản màn. Sau khi học tiếng Anh qua kiểu “Khi ông Lenin đi Luân Đôn”, ông và các bạn khó khăn lắm mới hiểu được tiếng Anh của các bạn nhạc rock. Nhưng một khi hiểu rồi thì họ cho đi mà ông gọi là Anglo-rock trở thành âm thanh của thiên thần. Họ tìm ra được một ý nghĩa âm nhạc này. Và họ làm cho các thanh niên Nga ao ước nhạc của họ không thể đến được như đến nghe Zeppeliny hay Rollingi trình diễn ở Moscow. Nhưng năm 1972 thì chính có mặt cánh bay mới có thể vượt được bức tường của Brezhnev. Một tên lãnh tụ già nua của Bộ Chính Trị thì chỉ không cho họ nghe âm thanh thần thánh đó. Và ông bảo ông có thể tha thứ cho chính họ xa của Liên Xô, nhưng đi mà ông không thể tha thứ là không cho một ban nhạc rock Tây phương nào vào Moscow trong thời thập niên 1970.

Câu chuyện của Sorokin làm tôi nhớ đến đầu tiên tôi về Hà Nội hồi năm 1994. Lúc đó Hà Nội còn buồn chán lắm. Đêm đến 10 giờ ra đường không còn ai cả. Ở thành phố chỉ có một vài tiệm cà phê Tây, một tiệm Fish & Chips do một ông người Úc đến mở. Nhưng thanh niên Hà Nội năm đó cũng bắt đầu mê nhạc lắm. Họ rất thích “nhạc vàng” tức là “nhạc Sài Gòn trước năm 1975”, và nhạc ngoại quốc.

Trong khách sạn mini tôi ở, cô gái kết là một cô sinh viên học Anh văn. Cô làm thợ bán thức ăn tiếng Anh trông không giúp cô hiểu được lời hát của Bon Jovi hay Aerosmith. Cô thường nghe nhạc tôi ghi lại của các bạn nhạc này. Cô bảo cô chưa bao giờ trở thành ca sĩ. Ban đêm khi cô ngủ, khách sạn có một cửa sổ nhìn ra ngoài. Cửa này, cũng sinh viên, thì chỉ mê nhạc vàng. Có một lần cửa sổ tôi “Cô ơi, hôm đó ở Sài Gòn người ta cho hát bài Kìa vớt cho em học cô?” Tôi gọi đến bạn “Cho hát cho. Bài đó có gì đâu mà không cho hát.” Cửa sổ ta lại đến “Bài đó phần đông lắm, chúng tôi tranh. Cháu đừng phải bận tâm!” Tôi nghe giọng thích cho cửa sổ của người bạn nam học tiếng Anh. Nghe xong cửa sổ thì dài “Không biết bao giờ đây mới đến được với.”

Tức thay tiếng nhạc của người bạn nam cũ và của Bon Jovi đã không làm được đi mà Sorokin bảo nhạc rock đã làm cho Liên Xô. Nhưng nghĩ lại, có thể mọi người đó cũng đã bắt đầu thâm nhập vào tâm hồn thanh niên.

Một câu chuyện âm nhạc

Tác giả: Lê Phan
Thị Hải, 15 Tháng 3 Năm 2010 15:01
